

**Να τι παθαίνεις
με την κακή
Εκπαίδευση!**

Το πρόβλημα με τις σπουδαίες λέξεις όπως το δίκαιο, ο πολιτισμός ή η ελευθερία είναι ότι τις φορτώνουμε με τόσες σημασίες ώστε δυσκολευόμαστε να τις διαχειριστούμε και να τους δώσουμε το περιεχόμενο που χρειαζόμαστε σε κάθε χρονική στιγμή, σε κάθε μέρος του κόσμου. Και ακριβώς επειδή δυσκολευόμαστε, προτιμάμε να τις κάνουμε καραμέλες, ταμπού ή συνθήματα και να κονταροκτυπιόμαστε μεταξύ μας.

Αν, για παράδειγμα, “μας πνίγει το δίκιο” και γι’ αυτό μπορούμε να αδικούμε, ή αν το δικαίωμα μας “να λέμε ό,τι θέλουμε” σημαίνει ότι η άποψη του απαίδευτου και απληροφόρητου είναι ισοβαρής ή και ισχυρότερη από εκείνη του επαίοντα, τότε τα δίκαια και οι ελευθερίες κατανοούν ανούσια. Τα ίδια συμβαίνουν και με την Εκπαίδευση.

Στην Ελλάδα μάλιστα, σα να μην έφτανε η πληθώρα των εννοιών που αποδίδονται με την Εκπαίδευση εφνύραμε και την Παιδεία, ως ακόμα πιο σπουδαία και ακόμα πιο αόριστη λέξη. Κι εγώ όπως κι εσείς θαυμάζω το ιδανικό, αλλά προτιμώ χίλιες φορές να καταπάνομαι με το εφικτό και το χρήσιμο. Αν πράγματι θέλουμε να είμαστε χρήσιμοι—κι εμείς και η Παιδεία—θα χρειαστεί να γίνουμε συγκεκριμένοι και να κατεβάσουμε λίγο τον πήχην. Να καταπιαστούμε σοβαρά με την Εκπαίδευση και να αφήσουμε την “παιδεία” να σημαίνει τη γενική αποτίμηση για το αποτέλεσμα της εκπαίδευσης όταν συνδυάζεται με πολιτισμό στην καθημερινή συμπεριφορά και με κοινωνική υπευθυνότητα στη συμμετοχή μας στα κοινά.

Στο κεφάλαιο που ακολουθεί περιγράφω την Εκπαίδευση όπως θα ήταν εφικτή και χρήσιμη.

Πάμε Σχολείο!

Ας ξεκινήσουμε με την υποχρεωτική εκπαίδευση. Περιλαμβάνει 2 χρόνια Νηπιαγωγείο, 6 χρόνια Πρωτοβάθμιας στο Δημοτικό και 3 χρόνια Δευτεροβάθμιας στο Γυμνάσιο. Ο στόχος της είναι τα δεκαπεντάχρονα παιδιά να ξέρουν όχι μόνο να γράφουν, να διαβάζουν και να χειρίζονται με αυτοπεποίθηση αριθμητικούς λογαριασμούς, αλλά να καταλαβαίνουν τον πλανήτη και τους πολιτισμούς του, να απολαμβάνουν τις Τέχνες και την Άθληση και, κυρίως, να συνεργάζονται και να επιτυγχάνουν στόχους. Ακόμα κι αν σε αυτό το σημείο επιλέξουν να μη συνεχίσουν να προογυμνάζονται για Ανώτερες σπουδές, οι νέοι αυτοί άνθρωποι είναι σε θέση να ασκηθούν σε χρήσιμα επαγγέλματα και τέχνες, που μπορούν να επιλέξουν οι ίδιες και οι ίδιοι. Με δυο λέξεις, να είναι ανεξάρτητοι και χρήσιμοι.

Αν φοβάστε ότι είναι κάπως νωρίς να συντομεύσουμε την ανηλικότητα, σκεφτείτε ότι ο κόσμος αλλάζει και ότι τα δωδεκάχρονα που μόλις τελείωσαν το Δημοτικό αντιλαμβάνονται άνετα σύνθετους κανόνες παιχνιδιών ή μαθηματικά που δύο γενιές πριν θα συναντούσαν μόνο στο Γυμνάσιο. Γιατί, λοιπόν, νέες και νέοι δεκαπέντε χρόνων να μην αποκτούν περισσότερες δικαιιοπρακτικές ικανότητες έστω και αν τελούν υπό γονική φροντίδα για λίγα ακόμα χρόνια; Θα πρότεινα, μάλιστα, αυτό το τελευταίο στάδιο προς την ενηλικίωση να μειωθεί από τα τρία στα δύο χρόνια, στην ηλικία των 17 χρόνων, αφού αναγνωρίζουμε ότι τότε οι νέοι συμπολίτες μας μπορούν και να ψηφίζουν, δηλαδή, να συγκαθορίζουν το παρόν και το μέλλον της κοινωνίας μας.

Το Λύκειο με τη σειρά του επιτελεί δύο σπουδαίες λειτουργίες: την ολοκλήρωση της γενικής μόρφωσης των νέων και την προετοιμασία όσων το επιθυμούν για ανώτερες σπουδές στην Ελλάδα ή οπουδήποτε στον κόσμο. Για την ολοκλήρωση της μόρφωσης, όπως την εννοεί η Πολιτεία σε κάθε εποχή, δε φτάνει να μπορούμε να διαβάζουμε τις οδηγίες συμπλήρωσης μια φορολογικής δήλωσης και να προσθαφαιρούμε για να τη συμπληρώσουμε. Χρειάζονται πληροφορίες και εκγύμναση του μυαλού για θέματα όπως η πολιτική και οι θεσμοί της κοινωνίας, η υγεία και οι παράμετροι της σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο, η επιχειρηματικότητα και οι βασικές λειτουργίες της οικονομίας. Με τέτοιο εξοπλισμό, οι απόφοιτοι Λυκείου είναι σε θέση να αναλάβουν επαγγελματική δράση και ευθύνες, να επιλέ-

ξουν μεταξύ τομέων και κλάδων για σπουδές και προσωπική ανάπτυξη και, κυρίως, να ζυγίσουν ρίσκα και ευκαιρίες για να χαράξουν τον προσωπικό τους δρόμο στη ζωή.

Η δεύτερη και εξίσου σπουδαία λειτουργία του Λυκείου είναι η προετοιμασία για την Τριτοβάθμια εκπαίδευση. Με ή χωρίς την ανάγκη για ενισχυτική διδασκαλία*, ιδιωτική ή δημόσια, οι απόφοιτοι του Λυκείου πρέπει να είναι σε θέση να διαγωνιστούν για τη θέση τους στο Πανεπιστήμιο και μάλιστα στη Σχολή ή στο Τμήμα που θέλουν. Για τη συντριπτική πλειονότητα, θα είναι η πρώτη τους μεγάλη ενήλικη απόφαση, η πρώτη σοβαρή καταμέτρηση δυνάμεων σε πανελλήνια κλίμακα και, αν δεν πετύχουν την εισαγωγή τους, η πρώτη τους εμπειρία στη διαχείριση κρίσης. Δεν είναι καθόλου λίγο!

Κι όμως, σήμερα, για τις περισσότερες και τους περισσότερους είναι απλώς μια βασανιστική διαδικασία με το επιπρόσθετο άγχος του απειλούμενου κοινωνικού στίγματος της αποτυχίας! Όχι μόνο τους παραπείθουμε ότι είναι δικαίωμά τους και ότι είναι λίγο-πολύ απίθανο να μη “μπουν κάπου”, αλλά τους ξεγελούμε κι από πάνω με αστείες παρηγορίες τύπου “δεν πειράζει”, ή, το ακόμη χειρότερο και ντροπιαστικό για τον ελληνικό πολιτισμό, “όλα για κάποιο λόγο γίνονται”!

Ας δούμε κατάματα την αλήθεια. Η Πανεπιστημιακή εκπαίδευση δεν είναι παλλαϊκό δικαίωμα, αλλά προσωπική κατάκτηση. Κατάκτηση με το πλήρες νόημα της λέξης και εντελώς προσωπική. Η Πανεπιστημιακή εκπαίδευση είναι προνόμιο που δε συντυχαίνει ή κληρονομείται ή δωρίζεται ή υφαρπάζεται όπως άλλα, αλλά προνόμιο που αποκτάται με προσωπική προσπάθεια. Αυτό που είναι και πρέπει να είναι πάντα δικαίωμα όλων των νέων στην Ελλάδα είναι η ισότιμη συμμετοχή στη διεκδίκηση αυτού του προνομίου, είναι ο αγώνας με ισότητα των όπλων.

